

Zbrodnia Wołyńska

<https://zbrodniawolynska.pl/zw1/mapa-województwa-wolyns/powiat-lubomelski/12748,Powiat-lubomelski.html>
2021-01-22, 11:33

Powiat lubomelski

Powiat lubomelski był jednym z 11 powiatów wchodzących od 19 lutego 1921 r. w skład nowo utworzonego województwa wołyńskiego II Rzeczypospolitej. Siedzibą powiatu było miasto Luboml. Powiat został ustanowiony w dniu 1 stycznia 1925 r. Powiat lubomelski zajmował północno-zachodnią część województwa wołyńskiego i graniczył: od zachodu z województwem lubelskim, wzdłuż rzeki Bug (powiaty włodawski i chełmski), od północy z województwem poleskim (powiat brzeski), od wschodu z powiatem kowelskim oraz od południa z powiatem włodzimierskim. Powiat lubomelski o powierzchni 2054 km kwadratowe był zamieszkały zgodnie ze spisem powszechnym, który został wykonany w 1931 r. przez 85,5000 osób. W większości tereny te były zamieszkane przez ludność ukraińską, która liczyła 66,000 osób (72,2%), polską 12,100 (14,2%). Pozostali to Żydzi i inne mniejsze grupy narodowościowe. Według tego samego spisu powszechnego spośród zamieszkującej te tereny ludności, 10,998 osób było wyznania rzymskokatolickiego, 107 osób wyznania unickiego, 65,578 osób wyznania prawosławnego, 860 wyznania ewangelicko-augsburskiego, 18 ewangelicko-reformowanego, 931 osoby należały do innych wyznań chrześcijańskich i 6,861 osób wyznania mojżeszowego. W skład powiatu krzemienieckiego wchodziło w 1939 r. 7 gmin wiejskich, 1 miejska, 101 gromad wiejskich (sołectw) i 1 miasto. Do gmin zaliczono: Bereźce, Hołowno, Huszcza, Luboml (gmina miejska), Pulmo (siedziba: Pulemiec, następnie: gmina Pulemiec), Szack, Zgorany. Miastem był Luboml.

Tereny powiatu lubomelskiego jak też i całego województwa wołyńskiego były okupowane od września 1939 r. do drugiej połowy czerwca 1941 r. przez armię sowiecką, zajętego na podstawie układu Ribbentrop-Mołotow. Ludność polska w czasie okupacji sowieckiej została poddana represjom, które w znacznym stopniu doprowadziły do poważnej zmiany w układzie narodowościowym. Główną przyczyną takiego stanu rzeczy było przede wszystkim przeprowadzenie przez władze sowieckie trzech dużych akcji deportacyjnych, zrealizowanych 10 lutego, 13 kwietnia i 12 czerwca 1940 r. W ich trakcie dokonano przymusowego przesiedlenia na tereny Syberii i do Kazachstanu licznych grup Polaków. Dodatkowym problemem było także przeprowadzenie przez władze sowieckie trzech akcji poboru do wojska, które dokonano na wiosnę i jesienią 1940 r. a także na wiosnę 1941 r. W tym okresie sowieckie NKWD przeprowadziło także liczne aresztowania polskiej inteligencji, urzędników i wojskowych, którzy w rzeczywistości następnie jeśli nie zostali w więzieniu

zamordowani to uwiezono ich w łągach. Represyjna działalność władz sowieckich w stosunku do zamieszkujących te tereny Polaków, a w szczególności do usunięcia najbardziej aktywnego elementu jakimi były osoby, które posiadały doświadczenie przede wszystkim organizacyjne i przywódcze w kwestiach wojskowych, doprowadziła do znacznego osłabienia środowiska polskiego a co za tym idzie do wzmocnienia żywiołu ukraińskiego. Na podstawie dokonanego przez Niemców spisu ludności przeprowadzonego w pierwszej połowie 1942 r. porównywanego przez nich z danymi szacunkowymi w 1939 r. okazało się, że ubytek ludności polskiej na Wołyniu podczas okupacji sowieckiej wyniósł 45 tysięcy osób.

Zmiana władz okupacyjnych z sowieckiej na niemiecką, która nastąpiła po wybuchu wojny w czerwcu 1941 r. doprowadziła w pierwszej kolejności do zagłady obywateli polskich II Rzeczypospolitej pochodzenia żydowskiego. Autorzy opracowania poświęconego ludobójstwu dokonанemu przez nacjonalistów ukraińskich na polskiej ludności Wołynia w latach 1939-1945 Władysław i Ewa Siemaszko pisali m.in. o wymordowaniu przez policjantów ukraińskich żydowskich mieszkańców we wsi Hołownia (s. 501). Innym przykładem było wymordowanie przez Niemców i policjantów ukraińskich Żydów z miejscowości Opolin i sąsiednich miejscowości obok znajdującego się w tej miejscowości cmentarza żydowskiego (s. 502). Podobnie w dniach od 1 do 7 października 1942 r. Niemcy i ukraińscy policjanci wymordowali ludność żydowską przebywającą w mieście Luboml (s. 521)

W pierwszej połowie 1943 r. doszło na Wołyniu do rozpoczęcia szeroko zakrojonej przez nacjonalistyczne podziemie ukraińskie akcji mającej na celu dokonanie eksterminacji zamieszkującej te tereny od wieków ludności polskiej. Ludobójstwa Polaków dokonywały oddziały wchodzące w skład Ukraińskiej Powstańczej Armii (UPA) oraz konkurencyjnych formacji bulbowców (członków tzw. „Siczy Poleskiej” założonej i dowodzonej przez Tarasa Borowca ps. Taras Bulba) i melnykowców (Organizacja Ukraińskich Nacjonalistów (OUN-M) założona w 1940 r. w Krakowie przez Andrija Melnyka) a także członków utworzonych i podlegających dowództwu niemieckiemu w drugiej połowie 1941 r. oddziałów policji ukraińskiej, które w początkach 1943 r. zdezerterowały i weszły w skład UPA. W dokonywaniu zbrodni na Polakach udział brały także tysiące zamieszkujących te tereny ukraińskich chłopów. Na terenie powiatu lubomelskiego zbrodni na bezbronnej ludności polskiej dokonano w dziesiątkach miejscowości i osad, w tym min.: Jankowice, Kąty (Kuty), Ostrówki, Wola Ostrowiecka, Rakowiec, Terebejki, Zamłynie, Hołowno, Borki, Radziechów, Zapole, Kolonia Czmykos (Królewska Kolonia), Kolonia Ostrowy Ostrów), Kolonia Wólka Uhruska.

Powiat lubomelski został ponownie zajęty przez wojska sowieckie w lutym 1944 r. Pomimo opanowania tych terenów przez wojska sowieckie w dalszym ciągu dochodziło do licznych przypadków dokonywania przez Ukraińców mordów na Polakach.

Powiat Lubomelski

Wyszukaj

Szukaj na mapie Szukaj

Informacje o mapie

Opracowano na podstawie podziału administracyjnego z 1938 r. Niektóre miejsca zbrodni mogą mieć przybliżone, orientacyjne położenie. Część miejsc zbrodni z Bazy Ofiar nie udało się zlokalizować na mapie. Mapa podobnie jak baza będzie systematycznie uzupełniana i aktualizowana. Uwagi do mapy prosimy zgłaszać na adres: webmaster@ipn.gov.pl (prosimy o zapoznanie się z [polityką prywatności](#) IPN)

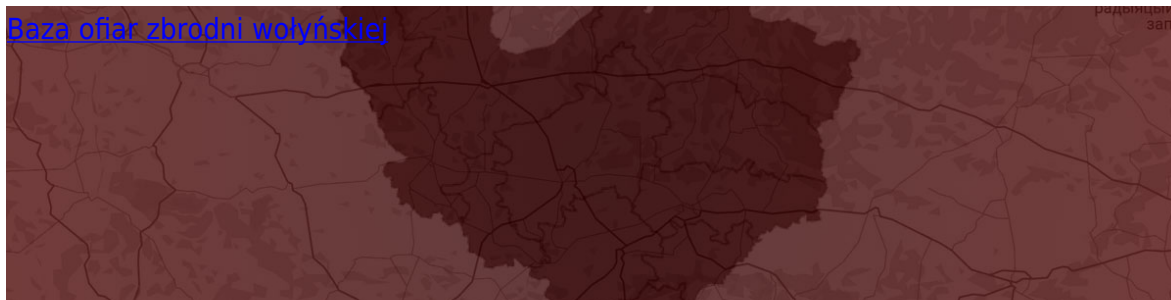
pokaż / ukryj wszystkie

Miasto powiatowe

Miejsce zbrodni

Mapa Powiat Luboml

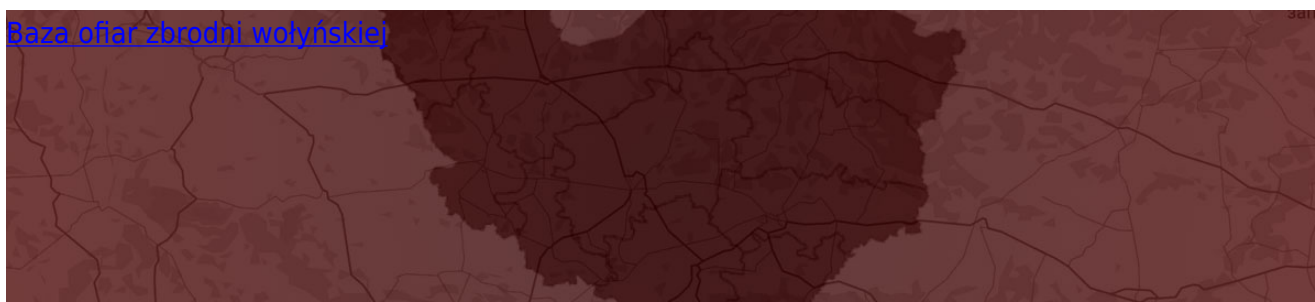
Powiat lubomelski zajmował północno-zachodnią część województwa wołyńskiego i graniczył: od zachodu z województwem lubelskim, wzdłuż rzeki Bug (powiaty włodawski i chełmski), od północy z województwem poleskim (powiat brzeski), od wschodu z powiatem kowelskim oraz od południa z powiatem włodzimierskim.

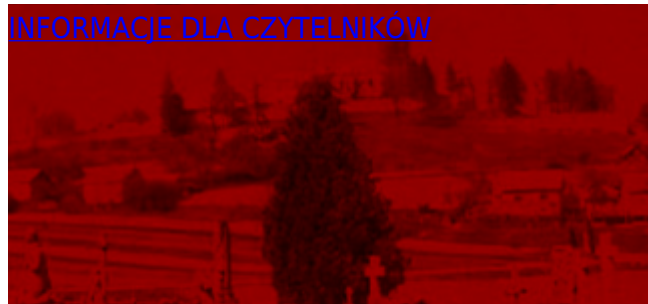
[Zaloguj się](#), aby pobrać pliki XML, KML lub geoJSON

Galeria zdjęć

Świadkowie mówią...

Galeria zdjęć

